

NEV'ZUHUR

Edebiyat - Kùltür - Sanat

Sayı: 2
Mart 2008

Nevruz Hatıra Parası:

T.C. Darphanesi tarafından 2006 yılında
925 ayar gümüşten 5.000 adet basılmıştır.

NEVZUHUR

EDEBİYAT - KÜLTÜR - SANAT

Sayı:2 MART 2008

SAHİBİ:
Mustafa AKBABAGENEL YAYIN YÖNETMENİ:
Ali DEMİRELYAYIN KURULU:
Bekir KARA
Hüseyin ATEŞ
Yasin KAYA
Hasan TULKAYADRES:
Atatürk Cad. 1306 Sk.
Akbaba Apt. No:1/2
ANTALYA

TLF: (0.242) 241 80 62-63

BELGEGEÇER: (0.242) 241 41 74

e-posta: alidemirel47@hotmail.com

ISSN: 1308-1403

BASIM YERİ:
ASPENDOS OFSET MATBAACILIK
GAZETECİLİK TUR. SAN. ve TİC. LTD. ŞTİ.
Tel: 0.242 247 43 66 - Fax: 244 68 04
Altındağ Mah. 100. yıl Bulv. 161. Sk.
Hakan Apt. No:18/A ANTALYAYAYIN TÜRÜ:
Yerel-Süreli
İki ayda bir yayımlanır.NEVZUHUR'da yayınlanan yazılar
kaynak gösterilerek iktibas edilebilir.NEVZUHUR
bir kültür hizmeti olup parayla satılmazNEVZUHUR'da
Yayınlanan bütün yazıların sorumluluğu
yazarına aittir. Gönderilen yazıların
yayınlanması, Yayın Kurulu'nun
kararına bağlıdır. Yazılar yayınlanmasa
da iade edilmez.

BU SAYIDA

KUTLU NEVRUZ
(ERGENEKON BAYRAMI)

Ali DEMİREL

ALIN YAZILARI
AKŞAM SENFONİSİ

Mustafa AKBABA

EDEBİYAT VE KÜLTÜR
Yrd. Doç.Dr. A.Vehbi ECERHÜZÜN BİR GÜLÜŞTÜ
SÖĞÜT
ANDAÇKARADENİZ HÜZNÜ
Mehmet ERÇİN
(Devam)KURŞUN
Hüseyin ATEŞKAPTANIN SEYİR DEFTERİ
Bolat ÜNSAL

Dergi, hür tefekkürün kalesi. Belki serseri ama taze ve sıcak bir tefekkür. Kitap, çok defa tek insanın eseri, tek düşüncenin yankısı; dergi bir zekâlar topluluğunun. Bir neslin vasiyetnamesidir dergi; vasiyetnamesi, daha doğrusu mesajı. Kapanan her dergi, kaybedilen bir savaş, hezimet veya intihar.

Cemil MERİÇ

OKUYUCU İLE SOHBET

Değerli dostlar, NEVZUHUR'un ikinci sayısı ile huzurlarınızdayız. Birinci sayımızın ulaştığı yerlerden gelen tebrikler ve olumlu sesler, bizi mutlu etmiş ayrıca yüreklendirmiştir. Dergimize ilgi gösteren herkese teşekkürü bir borç biliriz.

Bu sayımızda; Yar. Doç. Dr. A. Vehbi ECER'in *EDEBİYAT VE KÜLTÜR* başlığıyla kaleme aldığı yazısı ile Ali DEMİREL'in *KUTLU NEVRUZ* başlıklı yazısı, Mustafa AKBABA'nın *ALIN YAZILARI* adlı denemesi ile *AKŞAM SENFONİSİ* adını taşıyan şiiri, ANDAÇ'ın *HÜZÜN BİR GÜLÜŞTÜ* başlıklı denemesi ve *SÖĞÜT* adlı şiiri, Bolat ÜNSAL'ın *KAPTANIN SEYİR DEFTERİ* ve Hüseyin ATEŞ'in *KURŞUN* isimli şiirleri ile geçen sayımızda ilk bölümünü verdiğimiz Mehmet ERÇİN'in yazısı *KARADENİZ HÜZNÜ*'nün ikinci ve son bölümü yer almaktadır. Hepsini de büyük bir zevkle okuyacağınızı ümit ediyoruz.

Üçüncü sayımızda buluşmak dileğiyle hoşça kalın.

NEVZUHUR

KUTLU NEVRUZ (ERGENEKON BAYRAMI) Ali DEMİREL

İnsanlar yeryüzünde var olduklarından beri topluluklar halinde yaşamışlardır. Her ne kadar en küçük toplum aile ise de genelde insanlar daha büyük topluluklar halinde yaşamışlardır. İnsan toplumlarının oluşmasında, dil birliği, inanç birliği ve ekonomik çıkarların ortak oluşu büyük rol oynamıştır. Bir topluma mensup insanlar birbirlerinin mutlu günlerinde ve acı günlerinde birlikte olmuşlardır. Hele bu toplum çok büyükse, bir millet ise; böylesine büyük insan kitlelerinin sevinçleri de büyük olmaktadır. Bütün milleti ilgilendiren sevinçli günlere 'bayram' denilmektedir. Bizim milletimiz, çok zengin bir kültüre ve derin bir tarihe sahip olduğu için bayramları da çoktur. Bizim bayramlarımız, sıradan bir eğlence gibi değildir, çok büyük olayları hatırlatır ve önemli anlamları içerir. İşte milletimizin en önemli bayramlarından birisi de 'Nevruz Bayramı' dır. Kutlanma zamanı olmasından dolayı bu sayımızda Nevruz'u irdeledik:

Yer yüzünde, bilinen en eski bayramdır. Günümüze kadar gelen bu bayram, beş bin yıldan daha fazla bir süreden beri kutlanmaktadır. Türk asıllı bütün insanların ezeli bayramıdır.

Nevruz'un, Türkler tarafından her yıl coşkuyla kutlanması, diğer ulusların da dikkatini çekmiştir. Onlar da kendilerince, bu tür bir bayram kutlamaya başlamışlardır. Mesela; İranlılar (Persler) kral Cemşit zamanında, kralın emri ile 'Ergenekon Bayramı'nı kabullenmişlerdir.

Asıl adı 'Ergenekon Bayramı' olan bu kutsal güne daha başka adlar da verilmiştir. En çok kullanılanı ise Nevruz'dur. Gelin bu adı irdeleyelim: Bu bayram adı, İki sözcüğün birleşmesinden oluşmuştur. İkinci sözcük yani 'ruz' Farsça'dır ve 'gün' anlamına gelmektedir. Birinci sözcük ise 'yeni' anlamına gelir, Altay-Ural dilleri gurubundandır. Bir bakıma Türkçe'dir ve diğer dillere bizden geçmiştir. NOV=NAY=YENİ, şekillerde kullanılmıştır. Bu çok eski Türkçe sözcük yabancı dillere bazı değişikliklere uğrayarak; Rusça'ya-novi, Almanca'ya-noye, Yunanca'ya-neos, İngilizce'ye-new, Latince'ye- neo şeklinde geçmiştir...

Söz konusu bayrama, tarihler boyunca çeşitli adlar verilmiştir. Şimdi onlara da bir göz atalım:

En eskisi ve gerçeği, ERGENEKON BAYRAMI dır. Tarihte, Bozkurt Bayramı, Yeni Gün Bayramı, Ulusun Ulu Günü Bayramı ve Nevruz Sultan Bayramı adları altında kutlandığı bilinmektedir. Günümüzde ise, Türkiye, Azerbaycan, Başkurt ve Kazan Türklerinde NEVRUZ, Kırgız ve Uygur Türklerinde NORUZ, Özbek Türklerinde NOVROZ, Tatar Türklerinde

NAVRUZ, Türkmenistan Türklerinde NOVRUZ, Kırım Türklerinde NAVREZ, Batı Trakya Türklerinde MEVRİS, Gagavuz Türklerinde BABA MARTA, Bazı Kazak boylarında 'köktaş' (mavi taş) adları ile kutlanmaktadır... Kardelen çiçeğine navruz çiçeği de denir. O gün doğan kız çocuklarına 'Navruz' adı verilir.

Türk Ulusunun çok kutsal saydığı bu bayram, hem halk hem de devlet tarafından kutlana gelmiştir. Yani Nevruz, çok önemli bir kültürel değerimizdir. Bunun yanı sıra, en eski resmi bayramımızdır. Göktürk İmparatorluğu, Selçuklu imparatorluğu ve Osmanlı İmparatorluğunda da Nevruz, resmi bayram olarak her yıl kutlanmıştır.

Nevruz Bayramı'nın başlama zamanı 21 Marttır. Bu gün, Ergenekon'dan çıktığımız gündür. Bu gün, gece ile gündüzün eşitlendiği bir gündür. Bu gün aynı zamanda, ilk Türk takviminde yeni yılın başladığı gündür.

12 yıllık bölüm bir düzine yıl. 5 düzinelik bir devre ise 60 yıla tekabül etmektedir. Devrelerin toplamı genel tarihi göstermekteydi...

Başlangıcından beri Nevruz kutlamalarının temel sebebi, Ergenekon'dan çıkışın kutlanmasıdır. İlk ve asıl sebep bu olmakla beraber, çok önemsenen diğer bazı şeyler de kutlama nedenleri arasına katılmıştır. Söz konusu diğer kutlamalardan bazıları şunlardır:

a-Yeni yılı kutlamak,

b- Tabiatın dirilişini, 'ergenen kün' kutlamak.

c-Bazı Türk devletlerinin kuruluşunu kutlamak. Vb...

Üzerine ne eklenirse eklensin, Nevruz Bayramı'nın temel kutlamanedeni; Ergenekon'dan çıkıştır. Ergenekon'dan 21 mart günü çıkıldı. Oradan çıkabilmek için, dağın demir madeni olan kısmı eritilerek yol açıldı. Türk Ulusu, dört yüz yıl Ergenekon'da yaşadı. Oradan, büyük bir güç olarak çıkıp, düşmanlarından öcünü aldı. Böylece, o çıkış günü, her yıl kutlamaya değer bulundu. O günün önemini vurgulamak, yeni nesillere Ergenekon'dan çıkışın önemini işlemek amacıyla her yıl çeşitli etkinliklerle kutlanmaya devam edildi. Her yıl, Ergenekon'dan dağın demir bölümünün ne

kadar zorlukla eritildiğini sembolize etmek için, kutlamalarda, bir demir parçası ateşe konur, kor haline gelinceye dek ateş körüklenir. Tavına geldiğinde, önce başbuğ gelir, onu sol elindeki bir kıskaçla tutar, önündeki örsün üzerine koyar, sağ elindeki bir çekiçle de bir süre demiri döver. Başbuğdan sonra, hakanlar ve beyler de aynı şeyi yaparlar. Kutlamalar taşrada ise, o yörenin yöneticisi ve beyleri bu töreyi yerine getirirler.

Şimdi gelelim, Nevruz bayramında başkaca neler yapıldığına.

Bayramdan yedi gün önce hazırlıklara başlanır. Evler temizlenir, badana edilir, (aşı ile boyanır. Aşı=renkli toprak) halı, zili, kilim ve çamaşırlar yıkanır. Koyun ağılları ve kömber bile temizlenir. Bayramdan bir gün önce, evin her odası veya her çadırın içi, kor üzerinde üzerlik tohumu yakılarak tütsülenir. Bayramdan önce bütün dargınlıklar, kırıgınlıklar bitirilir. Küsler barışır. Herkes sevgi ve dostluk içinde neşeye bayramı bekler.

Bayram günü ilk önce, bir 'kam'ın duası eşliğinde kurban kesilir. Hemen sonra da demir dövme töreni yapılarak, şenliklere başlanır. Çeşitli oyunlar oynanır. Ödüllü yarışmalar yapılır: Ok atma yarışı, at yarışı, güreş, çirit gibi yarışlarda dereceye girenlere ödülleri verilir. İrlar söylenir. Nevruz'un kutlandığı büyük yerleşim yerlerinde mutlaka panayır kurulur. Halk, alışveriş yapar, yer, içer, eğlenir ve hatta bugünkü anlamıyla piknik yapar. Töre gereği, her bayramda, önce bir kam tarafından Ulu Tanrı'ya dua edilir, sonra Ergenekon Destanı okunur. Günümüzde, Uygur, Kazan ve Mişer Türklerinde, Nevruz günü, Ergenekon Destanı okuma geleneği hâlâ sürmektedir.

Bu günü kutsal kabul etmek, Türk Milletini bu güne kadar koruduğu için Ulu Tanrı'ya şükretmek ve sonsuza kadar koruması için dua etmek, her Türk'ün görevi olmalıdır.

ALIN YAZILARI

Mustafa AKBABA

Hani, 'yazgı' da diyorlar ona.

Kimi sathî, kimi derin. Bazısı düz, bazısı da zikzaklar yapan.

Bir kısmı aşağıdan yukarıya doğru, diğer bir kısmı yukarıdan aşağıya inen bir hat üzerine sıralanmış olan.

Kimi altın yaldızlarla yazılmış, ona 'güzel yazı' demişler, kimi de simsiyah mürekkeplerle nakşolmuş, ona da 'kara yazı' demişler.

Ne kadar dikkatli bakılırsa bakılsın, ne kadar büyüteçler altına alınırsa alınsın, görülmeyen, ancak yaşadıkça gün be gün deşifre olan o yazılar... Alın yazıları...

Alın yazıları...

Mısralarda söylenmiş... Şarkılarda söylenmiş...

"Alnıma yazılmış yazısın, derinsin, silemem" denmiş...

Denmiş... Ve bir 'Ah!...' çekilmiş, en içten, en derinden...

Sevmiş, sevilmemiş... Sevmişler, kavuşamamışlar... Leylâ olmuşlar, Mecnûn olmuşlar...

Kimi Sultan iken cenazesi rehin kalmış gurbet ellerde.

Kimi milletin destanını yazmış ama tabutu dört hamal sırtında getirilip konmuş Bâyezîd Camii'nin musallasına. Neyse ki vefakâr Türk gençleri durumu fark edip sahiplenmişler bu yüce insanın cenazesini. Tabutunu al bayrağımızla sarıp götürmüşler eller üzerinde ta Edirnekapi'ya kadar tekbirlerle...

Kimileri yağlı ilmiklerde can vermiş İmralı'da, atılan onca iftiranın üstüne. Bebek demişler, köpek demişler suçun adına...

Bazıları dört nala tırmanmış şöhret basamaklarını, bazıları kaybolup gitmiş Beyoğlu'nun arka sokaklarında... Yel alıp üfürmüş, sel alıp götürmüş.

*

Bir de okunabilenleri vardır alın yazılarının. Ulu ulu camilerin, çeşmelerin, hanların, hamamların alınlarının tam ortasına kondurulan hüsn-i hat'lardır onlar. 'Bânî'si diye başlar pek çoğu bilirsiniz... Ruh ve san'at güzelliğinin birleşmesiyle doğan şaheserlerin alın yazılarıdır.. İnce ince, nakış nakış...

İşte Bâb-ı Hümâyûn'un yanında bulunan

III. Ahmed Çeşmesi'nin celî sülûs alın yazısı;

"Aç besmeleyle iç suyu

Han Ahmed'e eyle dua"

Ve yine Üsküdar meydanında bulunan çeşmenin denize bakan cephesinde III. Ahmed'in celî sülûs hattıyla yazdığı, Nevşehirli Damat İbrahim Paşa ile birlikte tarih düşürdükleri alın yazısı;

"Dedi han Ahmed ile b'ile İbrahim tarihin Su vardı âlemi dest-i Muhammedle cevadullah"

Serasker Hüseyin Avni Paşa'nın Kuzguncuk'daki çeşmesinin alın yazısı da şöyledir;

"Avnî Paşa eyledi ihyâ şu âlâ çeşmeyi Gel Hüseyin aşkıyla iç bu çeşmeden âb-ı sala"

İstanbul Kapalı Çarşı'nın sahaflar kapısı'nın alnına da "El kâsibu Habibullah" Hadis-i Şerif'i yazılmıştır. Manâsı "Kazanan Allah'ın hayırlı kuludur" demektir.

AKŞAM SENFONİSİ

Mustafa AKBABA

Açtı
gözlerini
birer birer
karanlığa evler...

Taştı
odaların sıcaklığı
sessizce sokaklara

Sırlar
süzülüp kaldı içeride
süzgeç oldu perdeler.

İlerleyen saatinde gecenin
tekrar
kapatacaklar gözlerini

Teker teker
Dalacaklar uykuya

Susunca
dağlar, taşlar

Dinlenmiş yastıklara
konunca
yorgun başlar...

Ortaköy (Büyük Mecidiye) Camii'nin alnına ise

"Himmet-i Abdülmecid Han, vakıf-ı Hayr-ı umur / Ortaköy de camii âbâd etti bî bedel" diye Ziver Paşa'nın sözü nakşolmuştur. Ve bunlar gibi daha nicelerinin anlına neler neler kaydolmuştur.

*

Kimi çok önceki yıllarda dikilmiş, kimisi yeni... Kimi kırılmış dökülmüş, kimi sapasağlam... Kimi rûkûda kimi secdeye kapanmışcasına, kimi de kıyamda gibi dimdik ayakta. Her dem 'Hû' çeken servilerin gölgeleri altında derin bir sükûnet içerisinde dinlenen mezar taşlarının alın yazıları da vardır ki bunlar da okunabilen cinstendir. Ve hepsinde şunlar yazar;

Doğumu: Bezm-i elest

Ölümü: Aslına rücû etti

Ana adı: Havva

Baba adı: Adem

Hepsinin üstünde de 'Hüvel Bâkî...'

EDEBİYAT VE KÜLTÜR

Yrd. Doç.Dr. A.Vehbi ECER*

"Edebîyatsız millet dilsiz insan kabilindendir (benzerindendir)"

Namık Kemal

"Edebîyatları milletlerin dili saymak doğru bir görüştür."

Mehmet Kaplan

Bir milletin edebîyatı millî kültürünün en önemli öğelerinden biridir. Milletlerin varlıklarını ve kültürlerini yaşatmada, kimliklerini korumada büyük işlevi olan edebîyatın önemini rahmetli Prof. Dr. Mehmet Kaplan "Bir milletin dili neyse edebîyatı da odur" cümlesiyle (Bak: M. Kaplan, Kültür ve Dil, İst. 1983, 217) açıklar. Zira edebîyat hiçbir somut malzemeye, alete ve mekâna bağımlı olmadan, insanî olan her şeyi ifade gücüne sahiptir. Edebîyatın bu gücü, kullandığı malzemesinin söz (dil) olmasına dayanmaktadır. Dil edebîyata güç ve kimlik kazandırır. Edebîyat ise düşünce ve duyguları güzel ve etkili biçimde anlatma sanatı olarak kalmaz, dile ve kelimelere yeni anlamlar, kullanım yerleri ve şekilleri

kazandırır, dili geliştirir.

Edebîyat toplumumuzun aynasıdır. Eski edebîyat ise atalarımızdan bizlere ulaşan kültür köprümüzdür. Edebîyatçılar içinde yaşadıkları toplumun dilinin, dininin, örf ve adetlerinin, tarihinin velhasıl tüm kültürünün etkisi altındadır. Toplumun ahlâk değerleri, sıkıntıları, sevinçleri, hürriyet mücadeleleri, günlük yaşayışları edebîyatımızı etkiler. Edebîyatçılar ve edebî eserler de topluma hayatlarını, varlıklarını sürdürme azmi, topluma canlanma, hareket etme gücü verir. Millî şairlerimizden Mehmet Emin Yurdakul toplumu harekete geçirmek için haykırışını şöyle anlatır:

"Bırak beni haykırayım, susarsam sen mâtem et / Unutma ki şairleri haykırmayan bir millet, / Sevenleri toprak olmuş, öksüz çocuk gibidir."

Herkesin anlatmakta âciz kaldığı, insanî duyguları güzel bir söylem ve musikî içinde bizlere sunan şairlerimizi ve şiirleri küçümsemek, onları tamamen hayal adamı ve gereksiz hayal eserleri saymak yanlıştır. Türk halk edebîyatı olsun, Türk divan edebîyatı olsun, çağdaş millî edebîyatımız olsun, bunların hepsi toplumumuzun ve insanlığın temel duygularına dayanır. Millî kültürümüzü millî edebîyatımızdan öğrenecek ve kimliğimizi böylece koruyabileceğiz. Prof. Dr. Mehmet Kaplan daha önce andığımız eserinde (sa. 217) şunları yazar:

"Milletler kendilerini en iyi edebîyatları ile ifade ederler... Duygular, düşünceler, hayaller, kendilerinde en uygun ifade şekillerini edebî eserlerde bulurlar... Edebîyat terbiyesi... her insanın şahsiyetini geliştirici bir tesiri haizdir"

Değerli edebîyat tarihçilerimizden merhum Nihat Sami Banarlı, bugün de problem olarak karşımıza çıkartılan eski şiir ve sanatımızı inkâr hastalığının ders kitaplarından divan edebîyatının çıkartılmasına kadar uzanan yanlışı (Bak: N.S. Banarlı, İman ve Yaşama Üslubu, İst. 1986, 268) şöyle açıklar:

"Halbuki bizim eski şiirimizin, yine yel değirmenleri gibi, eşsiz bir sanat rûzgârıyla dönen, o kadar güzel tarafları, güzel ve millî, öyle sesleri var ki, onları yeni Türk nesillerine kötülemek değil, tanıtip sevdirmek, vazifedir. Tâ ki çocuklarımız, kendi millî mazilerinde dinlenecek bir yeşillik, iftihar edilecek

HÜZÜN BİR GÜLÜŞTÜ ANDAÇ

birkaç çizgi bilsinler... Türk divan şiiri de içtimaî (toplumsal) olmayan, hayatî olmayan hatta güzel olmayan bütün cephelerinden (yönlerinden) ayıklandıktan sonra, bize billûr havuza düşmüş, renkli mücevherler gibi pırıl pırıl güzellikler bırakacaklar. Mazinin Türk sanatkarları tarafından yaratılmış bu bedîâlarını (güzelliklerini) tanımak ve genç nesillere tanıtmakta artık ne mahzur olabilir:"

Gençlerimiz Türk Edebiyatı kültürüne yabancı olmamalıdır. Okumalı, öğrenmeli, öğrenmekle de kalmamalı, yazmalıdır da. İnsanlar bilmediklerini sevmezler. Divan edebiyatı alanında en yeni eseri yayınlayan emekli öğretmen İsmail Sarıkaya, *DİVAN EDEBİYATIMIZ VE ÜNLÜ SİMALARI* adlı (İstanbul 2007, 288 sayfa) eserinde divan edebiyatını sevdirmeye yönelik açıklamalar ve örnekler verir. Divan edebiyatının anlaşılması ve sevilmesinin bilgilenmeye, ilgilenmeye dayandığını şöyle anlatır:

"... Divan şiirini anlamak kolay değil. Çünkü o, kolay, harcı âlem bir sanat değildir. Anlamak için mutlaka seviye ister. O kültür seviyesinden, o sanatın dayandığı kaynaktan haberi olmayanların onu sevmesi elbette imkânsızdır. Burada sevmemenin menşei (kaynağını) bilmemek olarak anlamaya mecburuz. İnsan bilmediğini sevmez. Tanımadığı bir şeye hayranlık duyması muhal (imkânsız) dir. Divan şiirine karşı olmanın içinde yatan iki şeyden biri; bilgisizlik, diğeri kastî düşmanlıktır. Bilgisizlik istenirse giderilir... Divan şiirine bilerek düşman olanlar onun istinat ettiği (dayandığı) dünya görüşüne, medeniyete, açıkçası İslâm medeniyetine düşmandırlar. Çünkü o, bir medeniyet sanatıdır.. Bu milletin medeniyeti, bu millete unutturuldu. Edebiyatı unutturuldu. Tarihi unutturuldu, folkloru unutturuldu (sa. 80).

Gerçek milliyetçisi olmaya, vatanını milletini sevmeye, kişilikli onurlu vatandaşlık şuuruna erişmeye talip olan gençlerimiz Türk millî kültürünün hazineleri olan Türk edebiyatının klasiklerini okumalı, onları özümsemeli, tartışmalıdır. Onlar milletimizi yaşatacak birlik ve beraberliğimizi sağlayacak, kimliğimizi besleyecek, topluma yaşama azmi katacak kültür hazinelerimizdir.

* Erciyes Ü. Emekli Öğr. Üyesi

Kimileri umudun önünde engel görse de, kimilerine ulaşılması zor, sarp yamaçlar gibi gelse de gerçeğinde dağlar doğurgandı. Günün yorgunluğunda, kar kütlelerini güneş ezince, sisli doruklarında başlardı suyun yaşam macerası. Kendi yatağını hazırlar, renklerin anası gibi, tual'in üzerindeki renklerin bütün tonlarını etrafa saçarak, dünyayı renklendirirdi. Ağaca, çiçeğe yürümenin sıradanlığında, nice toz olmuşların üzerinden geçerek ilerler, sonun başlangıcına akardı. Üzerine bir taş düşmeye görsün, sevdasını taşırdı halka halka sonsuza. Nice taş yürekleri yumuşatır, nice taşlara şekil veren o olurdu.

Antalya'nın güzel köşelerinden biri olan gençlik parkında, düdenin denize döküldüğü yerdeyim. Düden, giderek içindeki molozlardan arınmış, büyük bir coşkuyla, macerasının sonuna yaklaşıyor, tuzlu sulara karışarak yok oluyordu. Antalya körfezinin gözlerden uzak üç beş martısı suya dalıyor, belki de tuzlu suda kaybolan saflığı arıyor, bulamayınca da çılglık çılgıca kesiliyordu feryatları. Yağmurdan ıslanmıştı tüyleri / Gözlerinden süzülürken bir damla / martıya dedim ki 'Hüznünden mi ? ' / O da döndü, bana 'merhaba' dedi dizeleri beni hatırlamakta zorlandığım yıllara götüren ağıtlar oldular. Delikanlı çağlarımızda bizler de, gürül gürül akan sular gibiydik. Kabına sığmaz, engel nedir tanımaz, kirlenmekten korkmazdık .Nice molozları içimizde taşır, tortuların birikmişliğine aldırmazdık. Bilinçten, mantıktan yoksun duygusallığın girdabında, kırıp döktüklerimizin hesabını tutmadan akar da akardık. Zaman içinde ilerledikçe, tortulardan arınmaya çalışır, deli coşmalarımız durgun akmaya alıştırdı. Bizden önce gidenlerin önümüze yığılan engellerine, bizler de bir şeyler bırakarak, aralarından yol alıp, sessiz sessiz akmayı öğrendik.

Düşüncelerimi bölen çay molasından sonra, martıların uzaklaştığını gördüğümde, dünyada yalnız kalmış gibi, düdenin denize dökülürken çıkarttığı sesler arasında kaybolmuştum. Kendime yaptığım yolculukta bayağı kirlendiğim geliyor gözlerimin önüne 'kolay kolay

hiçbir şey arıtmıyor yüreğimi' diyerek karamsarlık sarıyordu etrafımı. Şimdilerde vazgeçtik coşmalardan, durgun akmalardan, kımıltımız belli belirsiz. Belki de maceram tuzlu suda değil de küçük bir yarıktaymış olacaktı.

Suyun kurtuluşu ise yakındı. Tekrar bulutlara yükselip temizlenme adına... Düştüğü yerden yükselerek yeniden var olan sadece oydu. Yükselirken de saflığının yanı sıra , saçtığı renkleri toplar, dünyayı taçlandırır gökkuşağının tonlarında. Hüzün bir gülüştü onun için. Bulutun hüznü değil mi ? / Bir damlada / Çiçeğe rengini veren ? / Ya bir damla değil mi / Hüznü gülüşe çeviren ? Ya ben !... Ruhumun kirliliğini nasıl temizleyecektim bunca karmaşa arasında? Zamanın dişleri arasında ezile ezile, geç olsa da öğrendim . Yollar ne kadar uzun ve yaman olursa olsun , yolcunun eğer azığı iman ise , Hakk'a gönül verdiysek bir türlü biz de yükselecektik. Varanlar nasıl vardıysa çoktan / Varlığa erdiyse yoktan / Biz de tenden geçmeyince / Dirliğe eremezdik. Bu düşüncelerin verdiği rahatlıkla içime biraz su serpilmişti . Çayımdan bir yudum daha aldım . Düşüncelerimi Suyun akışına bırakmışım bir kere , bakalım nereye götürecekti beni !...

Suyu daha iyi tanıyabilmek için dalmak vardı derine, bende öyle yaptım kendimce; nereye baksam sanki ilk önce sende yaşadım su !... Sen ki ruhunu bulduğun yere göre şekillendirensin . Bazen susan , bazen kıpırdanansın . Bilirim düşmanı olursun nerede görsen küf 'ü, pas'ı, için için ağlarsın. Bazen ince bir sızıntı, koca barajların arasında, ince bir deliği törpüleyen olursun. Sert rüzgârlara eşlik eder çağlarsın. Düştüğün yerde hayat olur, içimizi yıkayansın. Sen azizsin. Her damlan sanki bir insan parçası, kayınca elden, düşünce toprağa parçalanıyor insanlık. Deniz ise , sayısız insan yüzleriyle dolu . Esince rüzgârlar, gök kubbe kâh ağlıyor kâh gülümsüyor, insanı insana anlatmaktan yorgun düşüyor, sonra kıyılara sessiz çırpınışlarla serili kalıyor. İçimdeki karmaşada ben de kendimi öyle hissediyorum. Yine de, elimi yüzümü yıkadığımda , içtiğim bir yudum suda , sende ferahlıyordum.

Karmaşadan kurtulmanın ferahlığı doluyordu gözlerime, 'Ben nerede yer alıyorum bunca insan arasında?' diye

sormadan edemiyordum. Ben ana rahminde hayat / Biraz kemik biraz et / Ben başı bilinmeyen zaman içinde / Ölümsüz ruhunu özleyen ceset dizeleri geliyordu aklıma. Ete kemiğe bürünmüşüm ama ruhum başka diyarlarda... Nedenleri arkama alarak sadece yürümek istiyorum gülümseyerek şu ölü bedenlere...

Nefesim daha derinlere dalmaya yetmediğini anladığımda, kıyılara serili çakıl taşları gibi oldu düşüncelerim.

Düden, esen hafif bir rüzgârla serinliğini taşıdığına bana , bunalıtığını rahatlatıyor , sanki bir parça gülümsüyordu.

Su, sen vazgeçilmezdin. "kâinatta ne varsa suda yaşadı önce / Üstümüzden su geçer doğunca ve ölünce." Üstad N.F. Kısakürek'in rüzgârı da karışmıştı yolculuğumuza. Bitiş önemli değildi yaşam macerasında.

SÖĞÜT ANDAÇ

Söğüt uzanmaz güneşe
Büyümesi
Öze hasretindendir
Uzanır , doğduğu yere.

KARADENİZ HÜZNÜ

Mehmet ERÇİN
(Devam)

Ah güzelim Karadeniz... Bazen de 'bahtı kara' deniz! Hisseden gönüllerde yara açtın deniz... "Yine mi gurbette kara haber var?" türküsünü dillere, gönüllere getiren deniz... Bazen bulanıktır dalgaların, bazen temiz... Bazen duygulu, bazen hüznü; seni bu hale getiren biziz...

Dağların bitmeyen yeşil dalgalarına da dalar kalır insan... Bakar bakar ve asıl gerçeği görürsün sonunda.

Ormanımız dedikleri dağların, toprağı görünür karşidan. Saysan ağacı sayılacak gibidir sanki... Öylesine tükenmiştir. İnsanın içine girmeye cesaret edemeyeceği müthiş 'orman denizi' hayli

uzağa çekilmiştir.

Kör balta vardıkça uzaklaşmış, vurdukça lânet yağdırmış halkına ve de aydınına...

Ekin gibi biçilen fideler ve ağaçlar; yeniden yeşerme, can bulma çabasındalar...

Yarabbi bana 'merhameti' bahşet,

Mahşerde 'rahmetin' ile haşret

İnsaf, acıma, hürmet, sevgi, şefkat, merhamet ve edep... Hepsi de manevi duygular... İnsanı insan yapan değerler... Her biri insanlığa güzellik katarlar... Bu güzellikler olmaz ise âlem loş ve karanlık!

Tertemiz duygular bulanmış, zihinler kararmış...

Bakar da görmez insanlar, mevsim sararmış...

Sanki, sonbaharın solgunu çökmüş bütün ufuklara ve de ruhlara...

Silah sesleri duyulur. Baruttan hasıl bir duman yükselir. Düşün vardır anlarsın. Tabancalar başlar konuşmaya... Sayabilirsen say. Sanki savaş meydanı... Elli, altmış, yüz... Gayri bırakırsın saymayı. Rakamlar da zihinler de karmakarışık olur.

Ne bu günün ne de yarının hesabı kalır ortada...

Sokaklara kurulmuştur içkili meclisler...

İçki de mermi de karaborsadaymış önemli değil!..

Çocuklar sefalette, ayakkabısız dolaşmış gam değil!

Boşaltılır şarjörler, çekilir kafalar...

Kalpler sarhoş, zihinler körelmiş, duygular boş...

Güneş nurunu saklamış, ıssız ve loş...

Naralar yükselir; bu anlamsız ve ruhumu sıkıran mekândan...

Çocuklar yarı çıplak, ayakkabısız, çaresiz!

Havalar soğuk, yerde kar var, üşüyor zavallılar!

Uzaktan da olsa izliyorlar, sıkılıyorlar, korkuyorlar!

Gönüller boş, naralar sarhoş!

Şu manzara sana göre değil Anadolu'm...

Çocuklar korkuyorlar, ben korkuyorum...

Endişeyi iliklerime kadar duyuyorum...

'Yok mudur bu karanlık günün sabahı?' diyorum...

Masum, günahsız yavrulara,

Güzel gelecekler diliyorum...

Tabancalar patlıyor, mermiler boşalıyor;

Gönüller sarhoş, naralar gökleri tutuyor!..

Sen bizi affet Allah'ım, bir günümüz de böyle 'ziyan' oluyor. Yeni günün sabahında miskin miskin bakışlar. Alkol hâlâ damarlarda dolaşıyor... Ayaklar dolaşık, zihinler karışık... Ayıkınca gene fakirlikten dert yanacak... Bunalmışlığın, küfrün deryasında iniltilerdir bunlar. İnsaf neye, kime? Diye de isyanda oluyor insan.

'Çare!' derken 'çaresiz' düşünüyorsun,

Bir soğuk rüzgâr esiyor, sanki üşüyorsun,

Neden bu haller? Suçlu kim? Arıyorsun,

Suçlular arasında kendini de buluyorsun!

Şahsiyetlerin bozulduğunu, inançların da sanki afyonlandığını hissediyorsun; 'Bunların mes'ulleri kimler?' diye de hâlâ sormaya devam ediyorsun...

Köyün camii haftada bir, cuma günleri açılır. Yani günde beş vakit ezan sesi duyulmaz... Bu sessizlikten endişe de duyulmaz...

"Vakit namazların ehemmiyetine inanan Müslümanlar acaba neredeler?" diye sormak geçer içinden de sonra vazgeçersin. Yoksulluk, çaresizlik, unutulmuşluk ve ümitsizlik... Her biri bir tehlikedir artık. Bu kelimelerin hakim olduğu hayatın şerrinden Allah korusun.

Hırsızlık yaralama, gasp, öldürme olayları... Film şeridi gibi geçer gözlerimin önünden. Olur mu? Olur belki! Lâkin Allah korusun!

Çok rahat olmasa da bir nefes alıyorum ve de 'çok şükür' diyorum. Hiç olmazsa bir patlama, isyan, talan yok! Bulunulan hale göre hareket.

Şu anda bulunulan manzara, hoş olmasa da bundan ibaret... İster çek git, istersen idare et.

Cami cuma günlerinde açılır. Uzaktan, yakından cemaat toplanır. Yaşlandıkça çöken, ümitleri biten ihtiyarların ibadette biraz daha dikkatli olmaları gözden kaçmaz... Ama gene de 'ham sofuluk' halinden bir şeyler sezilir...

İki gerçek yeniden sırtır sanki bütün vahşetiyle... Ne dünya işleri tamamdır şu zavallı insanların ne de ahiret için hazırlıkları... İkisinden de

mahrumiyetin acı çığlıklarını duyarsın!.. Vicdanından gelen bir ses der ki: 'Şu halden daha kötü bir hale nasıl düşer bu insanlar?'

Cehalet, açlık, kimsesizlik, çaresizlik... Daha fazla uzatmaya ne hacet... Çile üstüne çile ki çekilir şey değil... 'Ah eğitim, iş, teknoloji ve devletin gücü!' 'Çok mu çaresiz benim devletim?' sorusuna: 'Hayır!' deyip bağırıyorum. Ümitleniyorum. 'Güzel gelecekler' ümidi ile serinliyorum... Yanlışlıklar düzelecek. Aydınlık, ferah, meltemli esintiler gelecek... Huzurlu pırıltılar gönlüme dolarken baktığım gözlerin ve yüzlerin tebessümü içimi ısıtıyor...

Sıcak dostlukların ve mutlulukların ahenkli mûsikîsini duyar gibi oluyorum... Yatağıma rahat uzanıyor ve dalıyorum. Şu duygulardan kopmak istemiyorum... Yeşilin, pembenin ton ton renklerinde rüyâlar istiyorum...

Memleketimin insan manzaraları her yörede farklı güzellikler de arz eder, istenmeyen rezilliklere de şahit olunur... İnşılı çıkışlı hayatın ve de gelimli gidimli dünyanın misafir hükmündeki insanıdır esas olan. Zıtlıklar içinde çilesi ile ve güzellikleri ile 'hayat' elbette yaşamaya değer. Herkes kendi vazifesini bilir ve edepli olursa ileriye doğru yol alınır. Tabii bu ara şu görev köyüme de 'yol' gelir. Böylece de pazar işimiz kolay olur. Hastamız doktora çabuk ulaşır. Elektrik, telefon, televizyon, vs. derken 'çağ' dedikleri şeyin içinde olduğumuzu biz de anlarız. Vah Türkiye'm vah! 'Çağın gerisinde olma' lâfının unutulduğu günler gelecek inanıyorum. 'Kızılma' rüyâsında kâh dalıyorum, kâh uyanıyorum...

Ve şairin ifadesi çınlıyor kulaklarımda:

"Yarın elbet bizim, elbet bizimdir,

Gün açmış, gün batmış ebed bizimdir."

Hedef 'kızılma' olunca 'Büyük Türkiye' ideâlinde olabilmenin gayreti insana yorgunluk vermiyor. Hamle üstüne hamle, akıllı ve imanlı, çelikten iradeli liderler ile İnşallah... Ümide doğru... Hedefe doğru... Durmak ve yorulmak yok. Hele ümitsizliğe hiç yer yok. Yani "Durmak zamanı değil, çalışmak zamanıdır." Bu yol uzundur, menzili çoktur, geriye dönüşü ise yoktur. Hedefe gidişteki 'tat' ancak 'hizmet

etmek' ile alınır. Hizmeti beklemekle değil. 'Hizmet erleri'ne selâm olsun... Yolunuz ve bahtınız açık olsun vesselâm...

KURŞUN Hüseyin ATEŞ

Bir şiir yaksam
Mısralarımın önünde
Diz çöküp ağlar mısın

Dün gece
Şehrin caddelerinde
Göz yaşlarımla yıkadığım
Yüreğimde dokuduğum
Ve nakış nakış seni işlediğim mısralarımı
Kelime kelime kurşuna dizdiler

Bir kurşun adres sormaz
Bir de gönül

Kalbine demir aldığım bu vakitlerde
Yüreğim bu gece de karaya oturdu

Belki bir gün barışırız türkülerle
Ve kurur mısralarımın nemi

KAPTANIN SEYİR DEFTERİ Bolat ÜNSAL

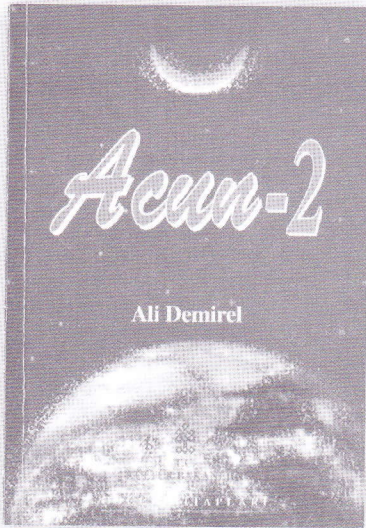
Bir alkarna suskunluğundaysa,
Abislere demirlemiş yüreğim.
Sanma ki forsaya çakılmıştır,
Kara kadırgalarda ümitlerim.

Gün gelir, çekilir kürekler.
Açılır yelkenler okyanuslara.
Yol alır sevda yüklü kalyonlar,
Yüzer sessizce mavi ufuklara.

Gün batımı öper bir limanı,
Kızıla boyanırken bulutlar.
Söner pruvada borda fenerleri,
Vurulur rıhtıma palamarlar...

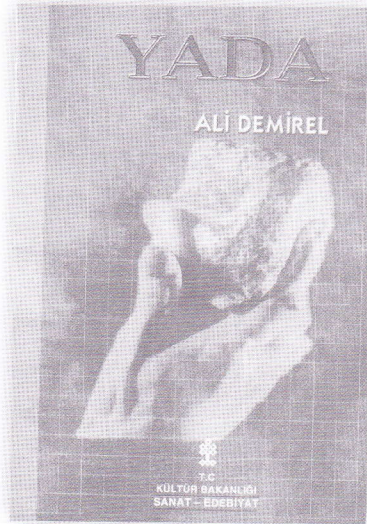

ACUN-2

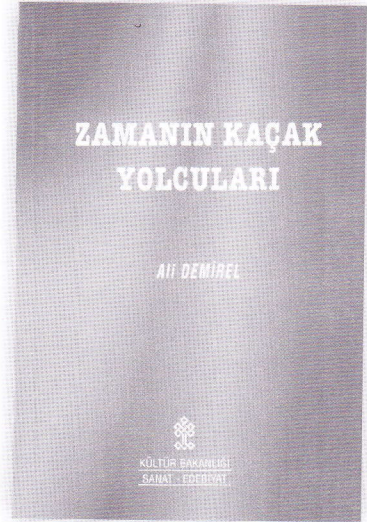
Ali DEMİREL
Roman (Bilim Kurgu)
Kültür Bakanlığı Yayınları

YADA

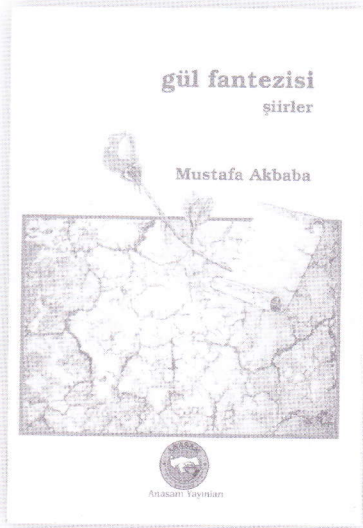
Ali DEMİREL
Roman (Bilim Kurgu)
Kültür Bakanlığı Yayınları

ZAMANIN KAÇAK YOLCULARI

Ali DEMİREL
Roman (Bilim Kurgu)
Kültür Bakanlığı Yayınları

GÜL FANTEZİSİ

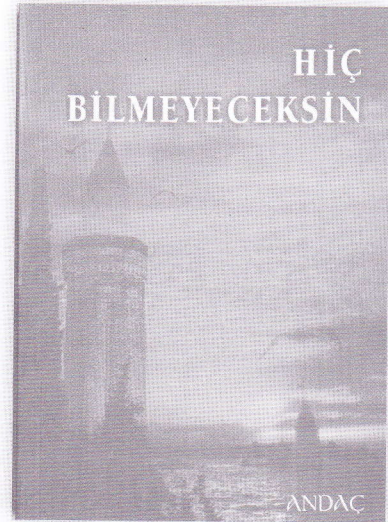
Mustafa AKBABA
Şiir
Anasam Yayınları

İKİ DAMLA YAŞ
BİRAZ TEBESSÜM

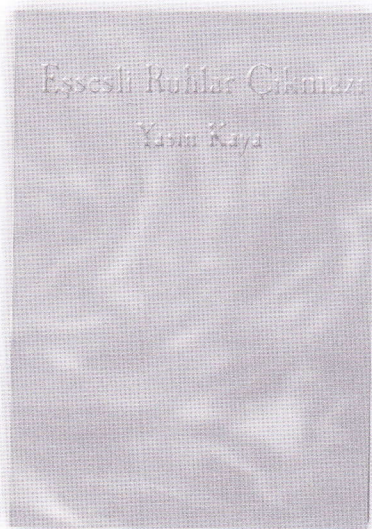

Mustafa AKBABA
Deneme
Kendi Yayını

HİÇ BİLMEMEYECEKSİN

ANDAÇ (Bekir KARA)
Şiir
Kendi Yayını

EŞSESİLİ RUHLAR ÇIKMAZI

Yasin KAYA
Şiir
Kendi Yayını

Düden Şelâlesi'nin yıllar önceki görüntüsü
(Mustafa AKBABA'nın fotoğraf arşivinden)